

Regionální geografie Polska Geografia regionalna Polski (Rzeczypospolitej Polskiej)

Úvodní informace

Geografická poloha

S – mys Rozerwie (54 50´ N)

J – vrchol Opolonek
(Bieszczady, 49 00´N)

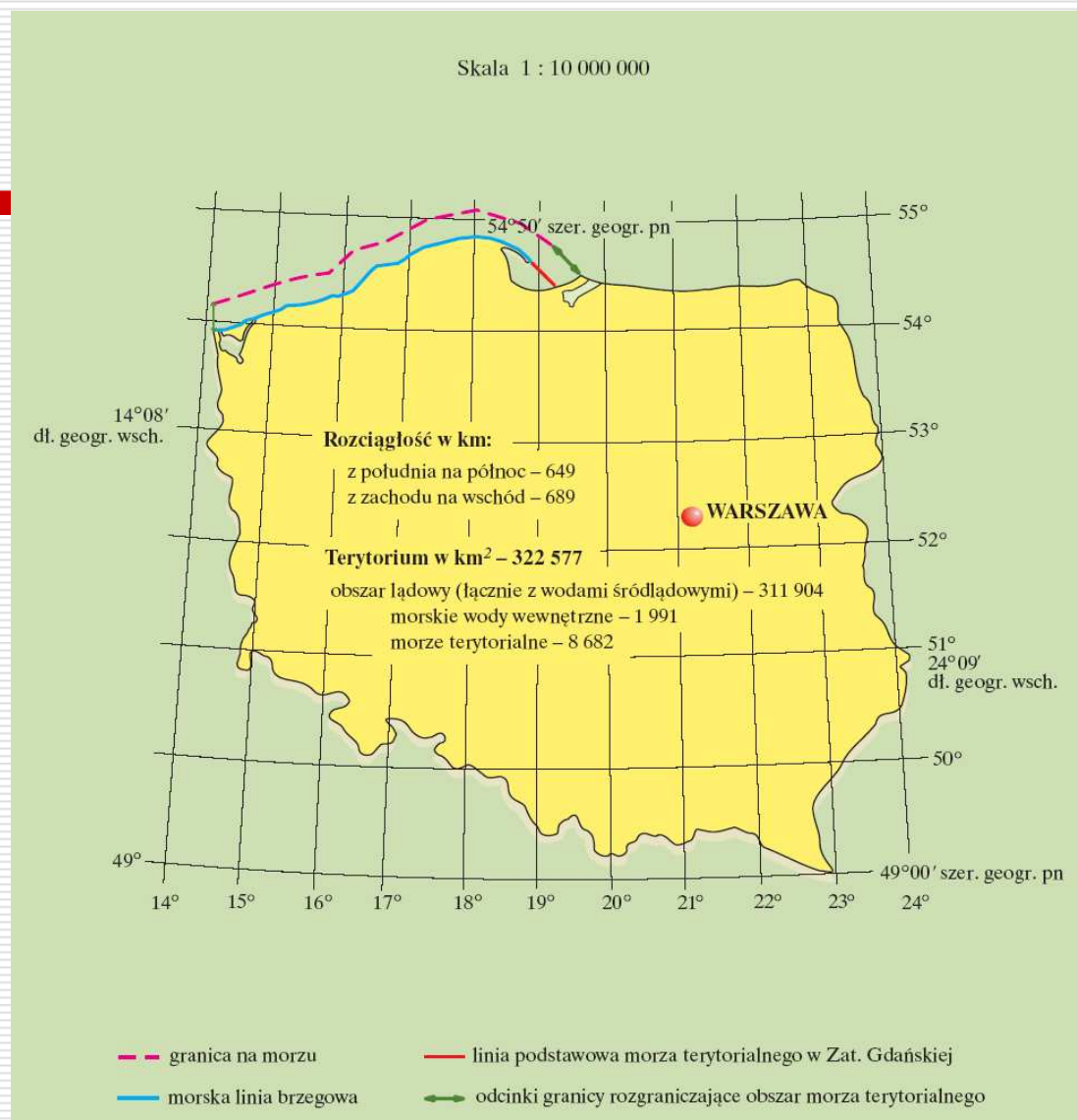
V – Stryzow (24 09´E)

Z – Cedyń (14 08´E)

Důsledek geogr. polohy:

Léto: den na S delší o cca
1,5 hod. než na J

Zima: den na J delší o cca
1,5 hod. než na S

-
- střeoevropský stát (ne výchoevropský)
 - SEČ časové pásmo
 - 4 velké fyzickogeografické celky (krajiny):
 - Střeoevropská nížina (Stedopolské nížiny),
 - Výchoevropská nížina východní okraj Polska),
 - pás starých hor a vrchovin (Sudety, Slezská vrchovina, Malopolská vrchovina, Lubelská vrchovina)
 - území mladých flyšových hor (Karpaty, Tatry).
-

-
- Poloha na hlavním evropském dopravním tahu **V-Z** (mají velký rozvojový potenciál pro Polsko)
 - (Moskva, Minsk, Brest, Warszawa, Poznań, Berlin, Kolín n.R. ...)
 - (Kyjev, Lvov, Krakov, Katowice, Wroclav, Drážďany, Frankfurt ...)
 - (Petrohrad, Pskov, Riga, Kaliningrad, Gdaňsk, Stětín, Rostok, Lübeck, Hamburg, Rotterdam)

 - Dopravní trasa S-J (historická, menší rozvojový potenciál pro Polsko)
-

-
- **Geopolitická poloha:** na rozdíl od geografické je méně stabilní
 - Polsko bývá označováno jako území přechodu mezi V a Z (hlediska geografického, civilizačního nebo kulturního)
 - poslední geopolitická změna: po r. 1989 – eurointegrace, členství v NATO, V4, waimarský trojúhelník ad.)
-

Území, hranice, sousedé

Rozloha: 322 577 km²
(pevnina – 311 504 km²,
96,7 %, vnitřní moře –
1991 km², teritoriální
vody – 8652 km², 2,7
km²)

Státní hranice – 3582 km
(85,3 % pevninské
hranice, 14,7 % hranice
na moři)

Pobřežní linie – 788 km
(včetně Helu,
Štětínského zálivu a
zálivu Wisly)

stát	délka hranice v km	podíl v %
Rusko	210	5,9
Litva	103	2,9
Bělorusko	418	11,9
Ukrajina	535	14,8
Slovensko	541	15,4
ČR	796	22,7
Německo	467	13,3
Baltské moře	528	12,8

Ústava Polské republiky (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej)

- ❑ 1997 (přijata Národním shromážděním RzP, následně referendum podpis prezidentem)
 - ❑ říká, že Polsko je „majetkem“ všech občanů a demokratickým státem na principech sociální spravedlnosti
 - ❑ Polsko je unitárním státem
 - ❑ zákonodárná moc:
 - Sejm (460, marszalek sejmu)
 - Senát (100, marszalek senatu)→ Národní shromáždění (Zgromadzenie Narodowe)
 - ❑ výkonná moc: prezident a vláda (Rada ministrów)
 - ❑ soudní moc: soudy a tribunály
-

Územní samospráva

- gmina (obec): základní územní jednotka členění,
 - gmina wiejska (venkovská obec, **wójt**)
 - gmina miejska (obec městská nebo městsko-venkovská, **burmistrz**)
 - gmina dużego miasta (velké město, **prezydent**)

 - powiat /okres):
 - powiaty grodzkie (městské okresy, nad 100 tis.)
 - powiaty ziemskie (ostatní okresy)

 - województwo (vojvodství, mimo samosprávu rovněž výkon státní moci – **úřad vojedy**, dohlíží nad samosprávou)
 - sejmik (malý sejm, zastupitelstvo vojvodství)
-

Administrativní členění

Hierarchická struktura

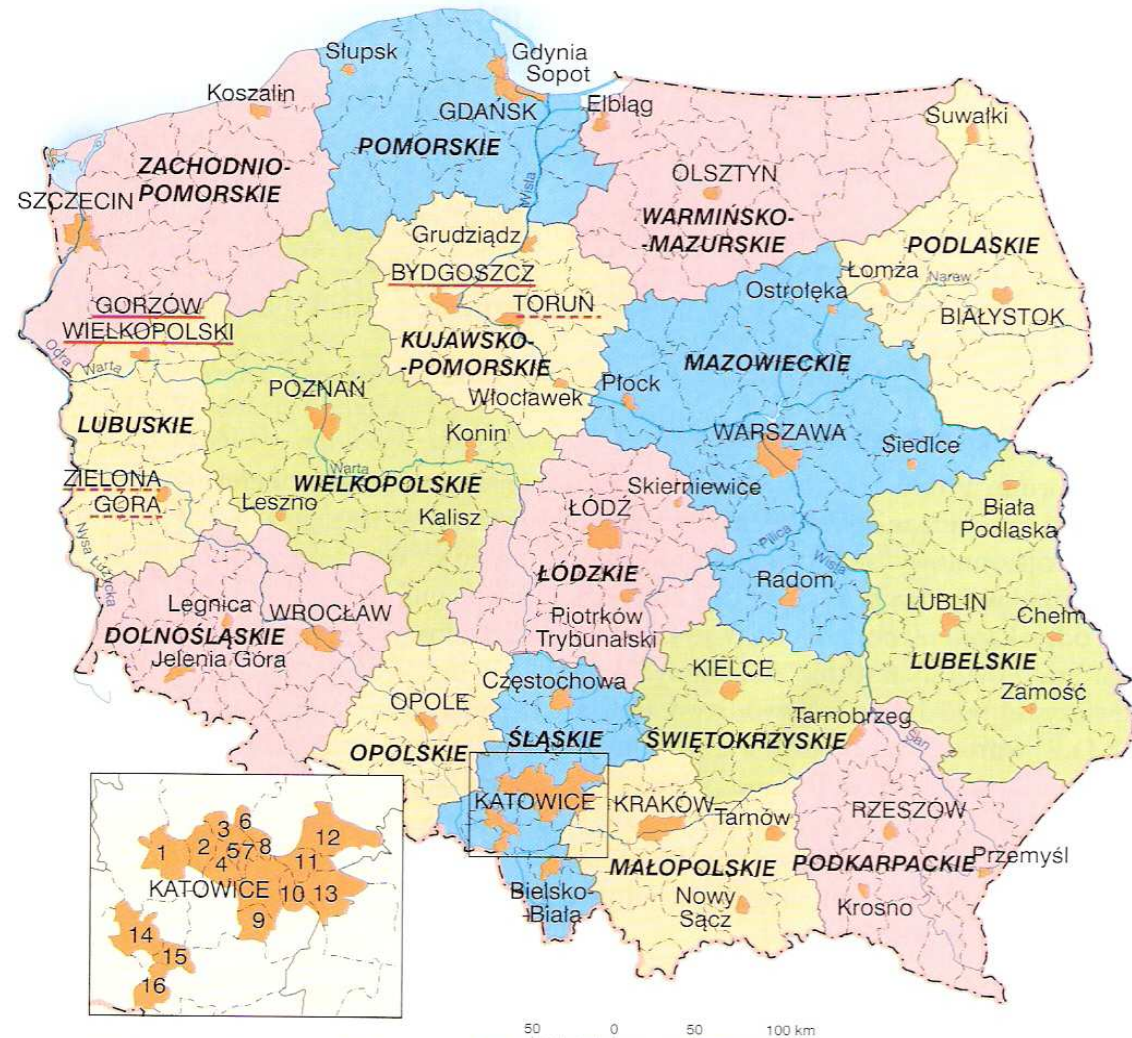
- princip skladebnosti

Administrativní změny

po 2. sv. válce:

1946, 1957, 1975, **1999**

- 16 vojvodství
- 373 powiaty
- 2486 gmin

WARSZAWA	- siedziby województw i sejmików wojewódzkich	1 - Gliwice	10 - Mysłowice
BYDGOSZCZ	- siedziby województw	2 - Zabrze	11 - Sosnowiec
TORUŃ	- siedziby sejmików wojewódzkich	3 - Bytom	12 - Dąbrowa Górnicza
Sopot	- miasta na prawach powiatu	4 - Ruda Śląska	13 - Jaworzno
- - - - -	- granice państwa	5 - Świętochłowice	14 - Rybnik
- - - - -	- granice województw	6 - Piekary Śląskie	15 - Żory
- - - - -	- granice powiatów	7 - Chorzów	16 - Jastrzębie Zdrój
●	- zasięgi miast na prawach powiatu	8 - Siemianowice Śląskie	
		9 - Tychy	

Vojvodství	Rozloha (km²)	Obyvatelstvo (v tis.)	Hustota zaľidnĚnĚ	Urbanizace (v %)
DolnoslezskĚ	19 948	2 893	145	71,0
Myjavsko-pomorskĚ	17 970	2 068	115	61,7
LubelskĚ	25 114	2 185	87	46,7
LubulskĚ	13 989	1 009	72	64,2
LodŹskĚ	18 219	2 588	142	64,7
MalopolskĚ	15 190	3 260	215	49,7
MazovĚckĚ	35 566	5 146	145	64,7
OpolskĚ	9 412	1 052	112	52,7
PodkarpatskĚ	17 844	2 098	118	40,5
PodlaskĚ	20 187	1 202	60	59,1
PomorskĚ	18 239	2 194	120	67,5
SlezskĚ	12 231	4 701	381	78,8
SvatokriŹskĚ	11 708	1 289	110	45,5
Varminsko-mazurskĚ	24 192	1 429	59	60,1
VĚlkopolskĚ	29 826	3 365	113	57,3
ZĚpadopomorskĚ	22 896	1 695	74	69,3
Polsko celkem	312 686	38 074	122	61,5